Aan het College van Burgemeester & Wethouders
van de gemeente Krimpenerwaard,

Postbus 51,
2820 AB Stolwijk

Per mail: info@krimpenerwaard.nl
Per mail cc. Aan de leden van de gemeenteraad via griffie@krimpenerwaard.nl

N.B. Wij verzoeken u de ontvangst te bevestigen op ons adres Zuid-holland@heemschut.nl

Den Haag, 31 maart 2026

Onderwerp: Handhavingsverzoek bouwwerkzaamheden perceel Dam 9, Schoonhoven
Monumentnummers RM 33422 en RM 33549
Verzoek tot last onder dwangsom van herstelwerkzaamheden

Geacht College,

Erfgoedvereniging Heemschut heeft als landelijke erfgoedorganisatie zicht op ruimtelijke ontwikkelingen en knelpunten rond erfgoed. Wij realiseren ons dat het niet eenvoudig is een goede afweging over het ruimtegebruik te maken en zijn steeds bereid in goed overleg met gemeenten te treden om tot een verantwoorde inpassing van erfgoedwaarden te komen. Heemschut Zuid-Holland is sinds lang betrokken bij ontwikkelingen in uw gemeente, waar erfgoed weliswaar ruim voorhanden is, maar het helaas op prominente plekken niet de zorg krijgt, die nodig is om het stedenschoon te behouden en behoeden. De gang van zaken verontrust ons te meer, omdat signalen niet worden opgepikt en misstanden niet de aandacht krijgen, die van u als college mag worden verwacht.

Heemschut Zuid-Holland heeft moeten constateren dat in de gemeente Schoonhoven sprake is van een uit de hand gelopen situatie rond de exploitatie van een terras aan de Waag en op de Dam. Ruimtelijke adviezen over beide rijksmonumenten – aanvankelijk in het kader van welstandsadvisering, later gevolgd door een expliciet en gedetailleerd advies van de RCE in 2024 - zijn door de eigenaar/exploitant van de Waag in voorgaande jaren genegeerd en hebben geleid tot een gerechtelijke procedure, waarvan de uitkomst duidelijk had moeten zijn: namelijk dat enig bouwplan als voorgesteld ontoelaatbaar zou zijn. Die uitspraak had u als gemeente moeten benutten om in het algemeen belang duidelijkheid te scheppen.

Helaas liet u dat na, waarop de eigenaar de ruimte heeft genomen om in weerwil van de gerechtelijke uitspraak bouwactiviteiten te ondernemen. Heemschut zag daarin op 14 juli 2025 aanleiding u te verzoeken handhavend op te treden. Actie bleef uit en u ging in overleg met de eigenaar/exploitant, waarop deze alsnog een nieuw plan ter legalisering van de illegale situatie indiende. Dat allemaal in weerwil van ons handhavingsverzoek.

Een enkel citaat uit het handhavingsverzoek:
"*Ieder initiatief dat zich onttrekt aan de beoordelingsprocedure van een vergunningstraject, kan gezien de voorgeschiedenis niet anders dan als een bewuste actie worden beschouwd om met een fait accompli een groter beslag op de openbare ruimte voor eigen gewin af te dwingen. Wij vinden het laakbaar dat de eigenaar zich aldus aan het wettelijk regime heeft willen onttrekken. Eventuele financiële consequenties van het terugbrengen naar de oorspronkelijke situatie en het herstellen van schade na een dergelijk vergrijp zijn daarmee onzes inziens volledig voor rekening en risico van de bewuste ondernemer.'*

Heemschut heeft u verzocht de ontvangst van het handhavingsverzoek te bevestigen en ons te berichten over de maatregelen, die door u zouden worden ondernomen om de schade te herstellen. Dat liet u na. Toch was voor iedereen duidelijk dat de nieuwe staketsels zo mogelijk nog desastreuzer zijn voor de ruimtelijke kwaliteit, dan wat eerder voorlag in de gevoerde rechtszaak. U ging in overleg met de eigenaar/exploitant in een poging alsnog legalisatie mogelijk te maken en u nam daarvoor ruim de tijd. U bestendigde daarmee voor de buitenwereld het beeld dat de belangen van de eigenaar/exploitant voor u zwaarder wogen dan uw taak om in het algemeen belang beide rijksmonumenten een adequate bescherming te bieden.

Concluderend en ter vermijding van misverstanden: wij hebben - op basis van eigen waarnemingen - geconstateerd dat u het zomerseizoen voorbij heeft laten gaan en de eigenaar vervolgens in de gelegenheid heeft gesteld alsnog een vergunningaanvraag in te dienen voor de gerealiseerde illegale constructie. Eerst vanaf 6 oktober 2025 heeft u de RCE om advisering gevraagd. De RCE-adviezen volgden relatief snel (eind november had u de gevraagde adviezen in huis) en de oordelen waren opnieuw klip en klaar: ook deze terrasbouw was onwenselijk en zou schade aan beide rijksmonumenten aanbrengen. Een eventuele aanvraag voor een omgevingsvergunning zou moeten worden geweigerd.

Eind 2025 werden vragen in de gemeenteraad gesteld, die niet binnen de gebruikelijke termijn werden beantwoord. Overigens rappelleerden ook wij, zonder enig bericht te mogen ontvangen. Daarop hebben wij u een termijn gesteld. Die termijn werd overschreden, waarop wij u lieten weten aanspraak te zullen maken op de mogelijkheid van een gepaste vergoeding wegens overschrijding van de termijn.

Uiteindelijk werd eerst op 11 maart 2026 door u de gevraagde vergunning ter legalisering van de illegale situatie geweigerd. Ruim *drie maanden* nadat u de definitieve adviezen in huis had. Ook dat hebben wij uit openbare informatie kunnen opmaken. Van enige berichtgeving aan ons adres is geen sprake geweest.

Waar staan we nu?

De situatie is inmiddels wèl voor de eigenaar en voor u als college verduidelijkt: van enig concreet zicht op legalisatie kan in beginsel geen sprake meer zijn.
U moet nog beslissen op het ingediende handhavingsverzoek. Het ligt inmiddels niet meer in de rede dat uw college het handhavingsverzoek alsnog afwijst. Integendeel: onder deze omstandigheden is handhavend optreden juist aangewezen. Wij vragen u niet langer te talmen en daartoe over te gaan.

Heemschut verzoekt u dringend om naleving van de monumentale en ruimtelijke beschermingsregels. De gevraagde vergunning is geweigerd en de eigenaar/exploitant kan gezien de voorgeschiedenis niet in rede tegen deze weigering in beroep gaan. Het wordt tijd dat u duidelijk maakt dat die weg doodlopend is.
Heemschut verzoekt u daarom onverwijld handhavend op te treden en aan de illegale situatie een eind te maken. Daarbij ligt een last onder dwangsom, strekkende tot verwijdering van het gerealiseerde bouwwerk en herstel van de rechtmatige toestand voor de hand. Wij brengen u in herinnering dat om een bouwkundige opname aan beide monumenten is verzocht.

Wij verzoeken u de ontvangst van dit handhavingsverzoek te bevestigen en ons te berichten over het tijdpad van de maatregelen die door u worden ondernomen om de schade te herstellen. Eveneens ontvangen wij graag bericht over het tijdstip waarop deze maatregelen in werking gaan en van de inhoudelijke bevindingen van de inspectie. Het moge duidelijk zijn dat vertraging van inwerkingtreding van het handhavingstraject om de eigenaar/exploitant opnieuw een zomerseizoen te gunnen, niet op begrip kan rekenen,

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de Provincie Zuid-Holland in het kader van interbestuurlijk toezicht en eveneens aan de Monumentenwacht van het Erfgoedhuis, in de verwachting dat u door beide instanties spoedig en adequaat zult worden bijgestaan. Afschrift van deze brief wordt ook gestuurd aan de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Met vriendelijke groet,
Erfgoedvereniging Heemschut

Anneke de Gouw
Voorzitter Heemschut Zuid-Holland

ERFGOEDVERENIGING HEEMSCHUT

Zuid-holland@heemschut.nl

Van: Griffie Krimpenerwaard
Verzonden: donderdag 9 april 2026 14:33
Aan: Heemschut Zuid-Holland
Onderwerp: RE: Handhavingsverzoek bouwwerkzaamheden perceel Dam 9, Schoonhoven

Beste mevrouw Koppenaal,

Wij hebben uw brief d.d. 31 maart 2026 ontvangen.
Wij hebben deze ter kennisname aan de raad gebracht via de openbare lijst ingekomen stukken van de raad 2 juni 2026 met het advies aan het college de afhandeling daarvan op te pakken.
Tijdens deze vergadering worden de ingekomen stukken niet inhoudelijk besproken, maar neemt de raad een besluit over het afhandelingsadvies.
Van de raad als collectief ontvangt u geen schriftelijke reactie op uw brief.
Mogelijk reageren fracties of individuele raadsleden persoonlijk op uw brief.

Met vriendelijke groet,

gemeente Krimpenerwaard

Griffie

Postbus 51 2820 AB Stolwijk